

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་།

ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་།

བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་དང་ལྷན་ཆེན་ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་།

ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་།

ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་།

རང་བྱུང་ཚན་རིག་གི་ཚིག་མཛོད།

自然科学词典

བོད་ཀྱི་དབྱིན་སྐད་ཇི་ལ་འགྱུར་རིག་པའི་ཚིག་མཛོད།

藏汉英化学词典

TIBETAN—CHINESE—ENGLISH
DICTIONARY OF CHEMISTRY

主 编：程 列

副主 编：桑本太 确 生 公保拉旦

ཀན་སུལ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

甘肃民族出版社

འཕྲིན་འགྲུབ་དབང་འཛིན་གསལ་མེད་རྣམས་དཔེ་
 མཚན་གྱི་མཚན་ལྷན་ཚུགས་ལྷན་གནས་།
 ར་ཁའ་འཕྲིན་ལྷན་གསལ་མེད་རྣམས་ལྷན་གྱི་འགན་ཁུར་།

ཕོ་ད་རྒྱ་དུམ་སྐད་རྣམས་འགྲུབ་རིག་པ་འི་ཚིག་མཚན་།

ལྷན་པ་ལྟར་འཕྲིན་ལས། གཞུང་ལྷན་འགྲུབ་མར།
 མཚན་གསལ། མཚན་པོ་རབ་བཞུག།
 ཀུན་ལྷན་གྱི་རིགས་དཔེ་རྒྱན་ཁར་གྱིས་བཞུག།
 མཚན་རྣམས་ཞིང་ཚེན་ཞིན་སྲ་དཔེ་ཁར་གྱིས་བཞུགས།
 ཟི་མེད་མཁར་རྒྱལ་གྱི་རིགས་པར་ཁར་གྱིས་དཔར།

1994ལོའི་ཟླ10པར་པར་གཞི་དང་ཕོ་ད་དཔར་མེད་ལས་དང་ཕོ་བཞུག།

དཔར་གྲངས། 1—3.000

ISBN7—5421—0329—6/N·4 (民文)

དེབ་ཤིང་རྒྱུ་ 12.00

(甘)新登字第02号

封面题字：阿沛·阿旺晋美

责任编辑：看召加

封面设计：白 峰

藏汉英化学词典

程列 桑本太 确生 公保拉旦

甘肃民族出版社出版发行

(兰州第一新村81号)

西宁民族印刷厂印刷

开本850×1168毫米1/32 印张 13.625 插页 2

1994年10月第1版 1994年10月第1次印刷

印数：1—3,000

ISBN 7—5421—0329—6/N·4(民文) 定价：12.00元

ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་། ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་།

願 問：夏日东·洛桑智喜措

ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་། ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་།

ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་། ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་། ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་།

ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་།

ཞིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། མི་ཁྲི་བུ་མ་ལྟེ་བའ་བཞོན་ལྟོད་པ་གད་གར་
 བ་ལྟེ་ལ་བ་ཡོད་པའི་གནད་དོན་དེ་ལྟར་ལྱུང་པེད། མིང་ལྷ་ཁྲི་ཚོ་མང་པོ་
 ལ་ཡང་ཡང་ཞིབ་བརྟག་དང་གང་འགའ་ཅི་འོས་ལྷི་མ་ཚོན་རིག་གི་རང་.....
 བཞིན་དང་། ལྷུང་ཚང་རང་བཞིན། མྱ་སྤུང་བའི་རང་
 བཞིན་ལྷན་པ་བཅས་བར་ལྱི་འཕྲེལ་བ་ལེགས་པར་ཐག་གཅོད་དཀོན་པར་...
 མ་ཟད། ཚེད་ལས་བསྐབ་བྱུང་བར་སྲེལ་མའི་མ་ལྷན་དག་གི་མཚན་ལྟར་
 གཅིག་ལྷུང་ལ་ཡིད་འཚུག་དང་། གངས་ཚོང་ས་ལུའ་མྱུང་མེ་ཁག་གཞུམ་
 ལྷན་ཚོར་གིས་རོན་འཁོར་དང་བཞོན་ལྟོད་ལྟུབ་པ་ལའང་ར་མིགས་བསམ་...
 ལྷེར་དཀོས། ལྷ་བས་ལ་ལར་དེ་ལྟར་གནས་མིང་ཚོག་གཅིག་བཟོ་བ་ལ་
 མེ་ཚོམ་ལྱི་མ་ལྷན་བཅུ་ལྷུང་ས་འཕྲུང་ས་དཀོས་པས། ཚོག་མཚོད་འདི་ནི།
 ལྱུང་གོ་གསར་པ་བཅུ་གས་པ་ནས་བལྟར། ལྷུང་ཡིག་ལས་རིགས་ཁག་
 གིས་འོ་རོ་བཞི་བཅུ་འི་རིང་འཚེལ་ལྷུང་དང་ལག་ལེན་ལྱི་ཉམས་ལྟོད་ལས་.....
 བསམས་པའི་རྣམ་རིམ་རང་བཞིན་ལྱི་སྤུང་འཕྲེལ་པེད་ཅེས་བཟོད་ཚོག་.....
 པར་སྲེལ་ས། དེར་ཡང་ལྷ་ས་ནས་ལྷུང་བཞོད་འདོན་མཁས་པའི་ཤེས་ལྷན་
 དར་མ་དང་། ལྷིང་ལས་མེ་ལྷིང་ལྷོ་བལྟོད་ལ་དགའ་བའི་ན་གཞོན། ལྷ་ག་
 བསམ་ནས་དག་གིས་ལྷགས་ལྷུང་དང་མཚུབ་ལྷོན་གནད་པའི་འཕེལ་ཡོད་...
 མེ་ཁག་གི་ལྷན་རབས་བཅས་ལྷན་དར་གཞོན་གཞུམ་ལྱི་མ་བཅོས་སྲེལ་ས་ལྱི་
 རི་མོ་ནས་པར་གསལ་ཞིང་། ལྷོ་ལོས་ལྱི་ཚལ་ལས་ལེགས་པར་ཚོན་པའི་
 ལྷིང་བཅུད་ཅིག་ཡིན། འདི་ནི་ལྷན་དར་གཞོན་གཞུམ་ལྱིས་ལྷན་ཏུ་
 བཞེངས་པའི་གཞུག་ལག་ཁང་ཞིག་ཡིན་ལ། ལྷ་རབས་དག་གི་ཡངས་པའི་
 ལྷས་དཔྱད་དང་གཞོན་དར་ནམས་ལྱི་ཅན་བཞི་མདོན་འཕྲུང་བྱེད་པར་.....

རལ་འདེགས་ལ་རེ་སྒྲོན་བྱས་ཡིད། ང་ཚོས་ཐོག་མར་ཐ་སྙད་ཚད་ལྡན་
 ཅན་རྒྱ་འབྱར་པ་ནས་ཤུགས་ཏེ་རིམ་པ་ཞིན་ཐ་སྙད་ཚད་གཞི་ཅན་རྒྱ་.....
 འབྱར་པ་བྱེད་དགོས། ཚང་མས་རང་རྒྱལ་པོད་ཡིག་ཚན་ཚལ་ཐ་སྙད་
 ལྷི་གཅིག་བྱར་དང་ཚད་ལྡན་རྒྱ་འབྱར་པ་ལྷི་ཚེད་རྒྱ་འབྱར་པ་ཚོན་བཟུང་.....
 པའི་རེ་བ་བྱ་བ།

མཚོ་སྒྲོན་ཞིང་ཆེན་པོད་ཡིག་ཐ་སྙད་ཚད་ལྡན་ཕྱིན་སྒྲོན་ཁང་ནས།

༡༩༧༧ལོའི་ཟླ་༥པར།

序

科技名词术语是科学概念的语言符号，是人们思维意识交流的重要工具。

当今，世界科学技术迅速发展，新科学、新概念、新理论、新方法不断涌现，相应地出现了大批新的科技名词术语。统一科技名词术语，对科学知识的传播、新学科的开拓、新理论的建立、国内外科技交流、学科和行业之间的沟通、科技成果的推广、应用和生产技术的发展、科技图书文献的编纂、出版和检索、科技情报的传递等方面，都是不可缺少的，特别是计算机技术的推广使用，对统一科技名词术语提出了更紧迫的要求。不统一，意味着难以交流，意味着不能提高，更不能发展。统一科技名词术语是一个国家、一个民族发展科学技术所必须具备的基础条件之一。

藏文是我国民族古老文字之一，过去曾在哲学、历算、历史、地理、文学、艺术、语言、医药学等领域记录了大量的著作和文献。但现代自然科学技术却十分薄弱，在现代社会实际生活中藏语文的交流使用中往往缺乏相应的科学术语，有的一个概念有多个名称，或一个名词术语，不同场合下有多个意义，造成科学术语使用中的含混不清，或者生编硬造，或者只能解释性的表示，有时一个术语不同人、不同地方、不同文献中不一致，导致现有科技名词使用混乱情况相当严重，直接影响着藏区文化教育和科技事业的发展与提高，我们不能让这种局面再延续下去。

二十世纪八十年代初，在全国改革开放的大好形势推动下，青海省民委于1982年成立了藏文名词规范委员会，毅然

承担起藏文科技名词术语统一命名的工作，邀请省内外大专院校及业务部门的有关专家、学者和一批富有奉献精神、学有专长的青年志士，共同奋斗，积12年之调查、研究、搜集、整理、翻译、编定，陆续完成了物理学、化学、数学三部《词典》的藏文订名、编纂任务，此词典经西藏、北京、四川、甘肃等省区有关单位和专家热情地提出了材料和审定修改意见，三易其稿，最后提出现在的词典。

统一藏文科技名词术语，是一项繁重的任务，它既是一项专业性很强的学术性工程，又是一项涉及千万人使用的实际问题。几万条词语，须一一反复推敲斟酌的。既要处理好科学性、系统性、通俗性之间关系；又要处理好各学科间交叉术语的协调一致；还要照顾到藏区三大方言区之共识和通用性。有时真是“一词之命踟蹰旬月”。可以说这套《词典》，是新中国成立以来，集藏语各界四十多年实践经验之阶段性成果。是一批运筹帷幄的中年骨干和勤奋好学的青年新秀加上热情关怀指导的各界耆宿共同合作的心血结晶。是老中青共同创造的大厦，也是先辈的广博知识和中青年人投身四化赤诚构筑起来的工程。

统一我国藏文科技名词术语，需要较长的时间和过程，需要社会实践的检验。随着科技的不断发展，科技名词术语的使用、审定工作，也需要不断的发展、补充和完善。继物理学、化学、数学三部《词典》之后，还将编出药理学、地理学、经济学、现代管理学，计算机等专业术语词典。我们将本着实事求是的原则，严谨的科学态度作好审定命名工作，成熟一部，推出一部，提供各界使用。企盼藏文这一祖国古老文字走向现代化，为民族地区经济振兴和社会发展，发挥

应有的促进作用。

我们特别希望得到科技界、教育界、经济界、文化界、新闻出版界、民族宗教界等各方面人士的关心、支持和帮助。我们先从术语规范化做起，逐步向术语标准化迈进。共同为实现我国藏文科技和名词术语的统一规范化而努力。

青海省藏语术语规范委员会

1994年5月

འདིར་སྐྱེག་བསམ་ནས་དག་གིས་བྱུགས་ཀྱི་མེ་ལྷ་པ་ཡིན།

«པད་བྱུ་དཔྱིན་སྐད་རྣམ་འབྱུར་ཡིག་པའི་མེག་མཛད་» མཛམ་འ

དཔེ་སྐྱེན་བྱས་ཏེ་བྱུལ་ནང་རྣམ་འབྱུར་ཡིག་མེག་གི་མེད་སྐྱེད་པོ་བྱུད་དཔེ་...
དེའི་སྐྱེད་ཆ་བསྐྱེད་འདོད་བྱུད། པད་ཡིག་མེག་མཛམ་པོ་བྱུད་དཔེ་
དེའི་འཕྲིང་གས་འདི་འདྲ་མཛམ་གྱི་གུའི་པོ་མེད་པ་དང་པོ་ཡིན་ཞིང་། ཞིབ་
འབྱུག་གི་ཉམས་སྐྱེད་མ་འདྲ་བ་དང་པོ་ཡིན་ཆོད་ཞན་པ་བཅས་ཀྱི་དབང་.....
གིས་སྐྱེན་ཆ་དང་ལོར་འབྱུལ་པོའི་དགའ་བ་ཡིན། སྐྱེག་པ་པོ་དང་ཡིག་
གནས་པ། མཛམ་མཛམ་བཅས་ཀྱིས་སྐྱེན་བཛད་དག་བཅས་གནང་བར་ཡི་
བ་ནས་སྐྱེན་པ་ཡིན་ཏེ། མང་བསྐྱེད་དཔེ་སྐྱེན་གྱི་དུས་མཛམ་མཛམ་སྐྱེག་
པར་དག་བཅས་ཀྱི་སྐྱེད་ཡིན་ནོ། །

མཛམ་འཕྱི་མཛམ་གྱིས་༡༩༧༧ལོའི་ཟླ་༧པར།